

Sända och ta emot

- essä, Svarta speglar, 2019

av Clara Diesen

Institutionen för skådespeleri Examensarbete/Utbildningsnivå - <i>Magister/Master</i> , 15 hp Inriktning/Program/Kurs: Svarta speglar, termin 1 och 2	Handledare: Synne Behrndt, lektor i dramaturgi Examinator: Synne Behrndt, lektor i dramaturgi och Aleksandra Plaude, lektor i röresle
--	---

STOCKHOLM UNIVERSITY OF THE ARTS | STOCKHOLMS KONSTNÄRLIGA HÖGSKOLA

STOC
KHOL DR HÖGS
MS AMAT KOLA
ISKA

Clara Diesen

16 december 2019

Sända och ta emot

Essä, Svarta speglar, 2019

Utbildningen Svarta speglar.

Svarta Speglar är ett ettårigt magisterprogram på Stockholms konstnärliga högskola och syftar till att låta konstnärer från skilda discipliner arbeta utforskande tillsammans för att undersöka kärnan i den egna praktiken. Det är således ett interdisciplinärt program och gruppen fungerar som en "kör" där medlemmarna i kören reflekterar varandra; därav namnet. Genom workshops, så kallade "lab" har vi möjlighet att utforska olika metoder att komma nära in på den kreativa processen. Vi har utforskat processen via skrivande, föreläsningar i dramaturgi och skrivprocesser; genom att arbeta fysiskt "på golvet" via rörelse, läsning av platser, röstarbete, shamanistiska ritualer – m.m. Allt i syfte att bearbeta den konstnärliga processen och också sträva efter att formulera sig kring det egna skapandet och belysandet av specifika frågeställningar. Vi har även gjort en studieresa och haft ett publikmöte.

Utbildningen för mig.

Gruppen fungerar som speglar för självreflektion - namnet Svarta speglar kommer sig av äldre tiders mörka, ojämna speglar som man var tvungen att putsa noga för att få en klar bild av sig själv. Hur långt man själv är villig att gå mäter hur mycket man kan få syn på, och det är utmanande på många vis. Risker är att man får titta noga på det man försökt vända sig bort ifrån, eller fly.

Det är en utbildning som tar ett helhetsgrepp på den konstnärliga processen och där var och en får guidning - med hjälp av lärarna och med hjälp av gruppen - att hitta sina metoder och att få syn på vad den egna processen egentligen innebär.

I den här essän reflekterar jag över valda delar av de insikter jag fått under kursen, och vad jag fått syn på. Att genomföra kursen har inneburit att befinna sig mitt i en process. Jag kommer att beskriva min personliga process och även de metoder jag arbetar med när jag verkar som antingen poet eller som konstnär, vilka jag nu fått syn på. Vad, kort sagt, är det jag gör? Att skriva den här essän är ett försök att konkretisera något av det som har hänt under kursen, även om det med nödvändighet blir till att välja ut något av många saker som skett.

Genom metoden återskapande av minnen och erfarenheter undersöker jag olika teman. De teman som undersöks är ofta djupt mänskliga upplevelser och känslor; på en och samma gång både unika och universella. Jag verkar både inom poesi och konst, och under utbildning har jag fått insikt i hur dess två fält berikar varandra till skillnad från att stå i konflikt till varandra.

Jag har skrivit tre diktsamlingar, jag har varit verksam som dramatiker och regissör, men har även arbetat med performance och bildkonst. Tidvis har det för mig som för många frilansande konstnärer varit svårt att finna sammanhang och tid som möjliggör mitt skapande. Jag har känt att jag saknar en plattform. När tiden går och jag varit tvungen att arbeta med annat, förlorar jag kontakt med mitt pågående fria skapande. Jag sökte kursen därför, för att få kontinuitet, för att få en plattform.

Kanske är det nödvändigt att gå från det säkra till det osäkra även om det är svårt. Det viktiga är att fortsätta trots motstånd. Sammanhanget får inte spela så stor roll, om jag ska fortsätta producera både poesi och konst. Jag kommer inte alltid att kunna verka på en plattform som är säker eller i ett rum som är tryggt. Inte heller kommer jag alltid att kunna frigöra så mycket tid. Tack vare kursen har jag tydligare sett hur jag kan komma till de platser där jag har "flow" och kan konkretisera min idéer, utan att alltid vara helt klar över vart det ska landa eller hur slutresultatet ska bli. Att på olika vis frigöra sig från att verka inom ett system, till exempel genren "teater" - kan vara ett sätt att ändå inkludera mig själv i ett större sammanhang. Att jag också är "med" i ett slags samtal, ett nätverk av andra som verkar inom konst och litteratur. Detta är en viktig aspekt av vad utbildningen gett mig. Att insistera på det

jag gör är det mest utmanande av allt, när jag en gång haft en plattform men nu inte längre har den. Men det är också det viktigaste av allt: att finna inspirationen och självförtroendet att insistera.

Processer under vår första termin.

Jag är intresserad av processer och att iaktta dem; vart de kan starta till exempel och vad det är man använder sig av i den kreativa processen. Under Svarta speglar fick vi, de studerande, möjlighet att två gånger under den första terminen hålla i två s.k “labs” – workshops med syfte att tillsammans med gruppen undersöka något vi ville utforska för vår egen kreativa process, för vår konstnärliga praktiks skull.

Var och en fick förbereda ett lab och bestämma vad det skulle innehålla. Vi arbetade i en av danssalarna i skolan, och vi arbetade “på golvet” – det vill säga vi undersökte olika teman performativt, deras verkan i rummet, via upplevelser, gestaltning, improvisation m.m.

Detta format upplevde jag som både igenkännbart och väldigt ovant. När jag har arbetat med scenkonst – teater eller performance - har jag utgått från mitt personliga material men också använt mig av andras material. Jag har dock alltid varit manusförfattare och/eller regissör och nästan aldrig den som står på scenen. Har jag själv varit på scen har det uteslutande varit när jag själv gett mig den uppgiften och bestämt vad jag ska göra. Att arbeta kroppsligt och att försöka skapa någonting som skådespelare/performer är svårt, för de impulserna är svårare för mig att bejaka, eftersom jag tänker i bilder, eller skriver. Det har varit en bra övning, för att jag får syn på min process och hur skapandet kan fungera och på så sätt skapa nya spår.

Jag har insett att medan mitt skapande varit periodiserat och inte konstant, tappat lusten att visa saker, blivit mindre och mindre modig: och jag det är därför jag behövde kursen, för att hitta det modet igen.

De s.k labben gick till såhär: Den som ledde labbet av de studerande i vår klass fick ge “uppgifter” till gruppen, eller om man vill kan man kalla dem impulser eller förslag. Gruppens svar var improvisationer på golvet, jag upptäckte att då fick jag verkligen fick anstränga mig för att vara närvarande och i ett flöde där jag kan lyda mina impulser, lita på dem, men då det lika ofta kändes sökta, påhittiga men utan känsla: för att jag är så ovan att

jag blir självmedveten. Att vara mitt i skeendet på en scen, att agera eller vara performer är inte bekvämt för mig. Det känns inte som att jag har verktygen att avgöra när det blir "bra".

Efter labben hade vi feedback sessioner där det också gick att ställa frågor.

Det här sättet att arbeta liknade precis hur jag alltid arbetat med teater. Även om det var nya uppgifter, historier och teman så var tillvägagångssättet bekant. Ett sökande, via impulser och förslag som de på scenen (på golvet) svarar på. Ofta med upprinnelse i något personligt jag velat undersöka, men där jag velat spegla den upplevelsen mot andras upplevelser av liknande händelser. En del av min metod är att ta något väldigt universellt och titta på detaljerna i det: till exempel frågade jag gruppen hur de skulle beskriva hur det är att ha en mamma. Och sedan: beskriva detta som det barn de en gång var, och även tolka/redovisa detta fysiskt.

I mitt lab var jag inte med på golvet och jag fick äntligen sätta mig bakom ett skrivbord. Jag ledde labbet från avstånd. På det sättet kunde jag få den distans jag behöver för att avgöra vad är användbart för mig och vad som inte är det, i alla de svar jag fick från gruppen. Det är detta jag såg tydligt under utbildningen: mitt sätt att arbeta är avhängigt att få arbeta med andra när jag gör performance, eftersom min roll är regissörens. Jag anser att jag inte kan *se* vad som sker om jag själv deltar på golvet. Jag behöver seendet.

Jag är van att arbeta på det viset. Gruppen hjälpte mig att komma fram väldigt fort till mina strategier, i jakt på intressant och användbart material.

På feedback-stunden efteråt fick jag frågan hur det var att inte vara med i sitt eget lab, och jag blev förvånad över frågan. Jag kände ju att jag var ju *mer* med än någonsin. Att ge impulser och betrakta det från lite avstånd är som att jag befinner mitt i det. Totalt närvarande. Jag kan då välja guldkorn som är de andras svar på mina frågor och detta material använder jag till att skapa ett collage, som också korresponderar med vad jag vill säga.

Kärnan i min process.

Att arbeta på det här viset var alltså inte nytt, och jag fick snarare saker bekräftat - men jag fick tillfälle att, till min performancekonst, samla material. Till detta behövde jag gruppen.

Kärnan i min process är *att se*.

Bildspråk och metafor är inte något inaktuellt för mig. Jag tänker i bilder även när jag översätter dem till ord. I mitt arbete för scenen så finns det ingen handling, det finns bara situationer, men för mig blir dessa fragment av relationer, situationer löst sammanfogade, som en metafor för livet. Där betraktaren är fri att fylla i berättelsen själv via betraktandet.

‘Seeing comes before words. The child looks and recognizes before it can speak. But there is also another sense in which seeing comes before words. It is seeing which establishes our place in the surrounding world ; we explain that world with words, but words can never undo the fact that we are surrounded by it. The relation between what we see and what we know is never settled. Each evening we see the sun set. We know that the earth is turning away from it. Yet the knowledge, the explanation, never quite fits the sight’

(Berger, John: Ways of seeing, 1972: 7)

Citatet ovan är ett förslag på hur man kan uppfatta seendet och det är kärnan i mitt arbete, att seendet ofta är känslomässigt och vi får associationer och reaktioner som ligger parallellt med det logiska, att vi tolkar vår omvärld. Jag letar alltid efter ett språk som kan beskriva det som är bortom logiken. Seendet är viktigt, på samma sätt som det är viktigt för oss människor före språket.

Telegrafan - en metafor för att sända och ta emot

Min farfars far var en telegrafist och uppfinnare som var med och förbättrade telegrafsystemet i Norge i slutet av 1800-talet. Allt eftersom systemet utvecklades flyttade han längre och längre norrut, tills han hamnade på en telegrafstation han var med om att bygga på en ö i norra Norge, Senja, långt ovanför polcirkeln. Hans arbete med att förbättra signalen liknar jag här med vad jag försöker göra med poesi och konst. Jag upplever det som att jag tar emot världen som sänder, och jag svarar. Framför ett konstverk som berör mig djupt, är det ofta för mig att min upplevelse är väldigt intuitiv och känslomässig, och att behovet att tala om upplevelser och formulera sig, att svara – kommer senare. Att ha tagit emot en signal är en liknelse som passar sig för att det är så mycket som jag inte blir berörd av, men när jag blir det sker det med en sådan tydlighet att det är som om en sträng slås an, eller att någonting, världen, konsten får in rätt frekvens – i mig.

Jag svarar med det jag själv producerar, tillverkar, och hoppas att det i sin tur kan slå an någonting i de som råkar vara mottagare. Förhoppningsvis befinner de sig på samma frekvens som jag.

Poesi och scenkonst är ett sätt för mig att kommunicera via bilder, och poetiska skeenden (utan en traditionell dramaturgi) för det är min upplevelse att det når vad ord inte kan nå. Många av mina starkaste konstupplevelser har det tagit lång tid att bena ut varför jag blivit så berörd av just dessa, men det har varit någonting som intresserat mig att undersöka, och som jag själv undersökt i allt mitt arbete och även fick tillfälle att verkligen fortsätta undersöka på kursen. Vad är det som når fram till mig, så att det känns som en ogrumlad signal?

Ett sådant exempel på konstupplevelse - det jag här kallar en ugrumlad signal - är den emblematiske Café Müller av Pina Bausch (Café Müller, Pina Bausch, premiere may 1978). Hon skapade den för sin grupp Tanztheater Wuppertal 1978 och har spelats sedan dess och den gästspelade 1998 på Dansens hus i Stockholm och det var då jag såg den. Det som hände på scenen var så oväntat och så nytt, så självklart spelade det in i den starka upplevelse jag hade. Det är inte dans eller teater utan den unika blandning som Pina Bausch gjorde sig känd för. Scenen är överbelamrad med stolar. Det är någonting i hela skeendet och formspråket som går rakt in i mig. Jag kan inte sätta fingret på varför det berör mig så, det är repetitivt och i det närmaste hypnotiskt. Jag ser det som att en signal som sände på min känslomässiga frekvens nådde fram. Det finns någonting i det jag berörs av som känns som någonting sant. Det är allmänt känt att Café Müller berör Pina Bauschs egna minnen av sin barndom då hennes far drev ett cafe i efterkrigstidens Tyskland. Vilka gestalterna är vet jag inte, men jag tänker att det som förmedlas bär med sig en erfarenhet som inte går att hitta på. Det som sker är abstrakt, det finns inget narrativ utan det påminner om dans på det viset, samtidigt som det är tydligt att det finns en historia som bas. Den här sammanblandningen av det igenkännbara, vardagliga - som får bli någonting abstrakt, gör samma sak som poesi gör för mig: tolkningen ligger mycket hos mig som mottagare, men jag känner av verkets autenticitet. Det känns att det är en erfarenhet som förmedlas som inte bara har med kronologi och händelser att göra – ett förlopp; utan som jag tolkar det handlar det om minnen och om ett känslomässigt förlopp eller tillstånd. Den här upplevelsen satte i gång någonting i mig, bland andra starka upplevelser som står ut, som fortsatte ljuda. Jag vill svara.

Om min metod

Kanske är temat jag återkommer till i min konst mitt sätt att tolka och att relatera till världen, samtidigt som man befinner sig mitt i den, och att relatera till andra människor fastän det för mig känns som jag befinner mig i ett telegrafskjul ovan polcirkeln. Det är en subjektiv upplevelse, av att betrakta andra lite från ett avstånd. Att jag alltid har pendlat mellan att känna mig i kontakt med omvärlden, med andra, och att inte göra det. Allt mitt skapande har varit ett försök att överbrygga detta, att skapa kontakt. Det innebär i bästa fall att både svara på en signal: att ta emot språk, att tolka konst - men också att svara. Att ge sig hän i poesin eller i konsten är för mig att skicka ut en signal. Att arbeta och få fatt på material och att också kommunicera detta material med omvärlden. Att kommunicera vad jag ser, är att vara mindre ensam – möjligtvis.

Jag tror detta är mitt grundmaterial och det gestaltar jag via att beskriva relationer och känslor. Grundmaterialet är känslor, som om jag skulle kunna pausa en scen, ett skeende ur mitt eget liv, eller någon annans liv, som en film som stannar och förstora en bit. Se på den, och extrahera känslan vi kände just då. Att leta efter det som var sant i den stunden. Och att översätta den. Jag föreslår här en modell som jag arbetar med:

Jag arbetar utifrån ett tema, och arbetar intuitivt, och har inte haft ett behov av att strukturera det och nu tänker jag att mina beståndsdelar i min metod är dessa:

Material

En idé – en startpunkt. Det kan vara ett minne, en personlig känsla. Ett landskap. Om jag använder ett landskap, behöver jag läsa av det, översätta det till något annat, till ord, bilder, en känsla.

Det obegripliga i livet behöver också översättas hela tiden, det som det inte finns ord för egentligen: förlust, sorg.

Struktur

En struktur behövs och struktur är ett slags ramverk som ju är anpassat efter vilken genre det är jag verkar i.

Strukturen kan vara ett ramverk, textformatet – tex bokformatet, det kan vara scenen, rummet eller tiden man har på sig. En analogi kan kanske vara telegrafistens lilla hus och instrumenten. Tid är struktur. Här och nu.

Metod

En telegrafist måste kunna morsealfabetet för att kunna sända.

Att se, betrakta, och använda både min erfarenhet och fantasi till att ge impulser till texten eller till performers.

Språket är min metod, kommunikation via ord, men också via gestik, rörelser, koreografi, scener, desperation till popmusik, eller två tysta människor i ett tomt rum.

Meddelandet

Budskapet det jag använder mig av är som ett meddelande, en kärna. Jag tänker mig att det är vad som stannar kvar hos en mottagare. När signalen har nått fram: vad gör mottagaren, vad tänker denne, känner denne. Telegrammet i handen. Norrsken på himlen. Att ha fått en bild till den ordlösa erfarenheten.

Inblick i processen.

Under kursen fick jag tillfälle att återbesöka mina egna metoder. Det har skett genom att kliva in i andras processer via de workshops, s.k labb, vi i klassen har fått leda, var och en. En del av de metoder som använts generellt under utbildningen har som sagt påmint mycket om hur jag själv arbetat. Även om metoderna har inte varit exakt samma som de jag tidigare använt, så har det känts bekvämt och intressant att igen få möjlighet att arbeta på det sättet: ofta med utgångspunkt i personligt stoff har vi i gruppen turats om att ge varandra impulser.

Det jag har tyckt varit mest berikande under kursen är att reflektera över vad det är jag gör, som konstnär och som poet - oaktat vilken genre jag verkar i.

Jag kombinerar skrivande/poesi med konst/performance. Det är två vitt skilda discipliner, men det finns beröringspunkter. Tematiken är en sådan beröringspunkt, liksom ursprungsmaterialet jag arbetar med: att till exempel arbeta med minnen. I poesins fall, mina egna minnen. I performancekonsten fall: med gruppens material av minnen och erfarenheter. Poesin använder sig för mig av bildspråk för att ringa in någonting som egentligen är ordlöst. Samma sak gäller, fast mer bokstavligt, med mitt arbete för scenen. Jag skapar där bilder och de som är på scenen bidrar med eget material från vilket jag kan välja bitar, detaljer och sätta ihop dem till ett collage av det jag själv längtar efter att få se.

Under kursens gång har jag verkligen fått se den här processen tydligt - vad jag letar efter, och känslan av att det är något som redan finns "där" väntande. För när vi letar i våra egna skrymslen och vrår, finner vi ofta att det som är unikt och personligt också blir universellt,

ibland på ett uppenbart vis, men ibland på ett paradoxalt vis. Allt vi vet är att när det finns en stark närvaro i det vi ser på scenen, då uppstår en känsla av att det är "sant". Autentisk, subjektiv, sant - det är inte teater, utan det är en annan form, som inte agerar i första hand, utan ÄR.

Att arbeta i skilda discipliner

Även om jag alltid betraktat poesi och skrivandet som min huvudfärd, så har jag alltid varit aktiv inom andra konstarter också: teater, scenkonst, performance och även bildkonst. För mig är ursprunget detsamma, jag har ibland sagt att jag använder scenen för att utforska poesi tredimensionellt. Jag tror dock att det är förenklat att beskriva det så. Det som påminner är att arbeta med scenkonst blir även ett sätt för mig att sträcka mig mot platser dit språket inte riktigt når. Ett bortom, eller ett innan, så som jag menar att poesin kan nå längre - eller till andra platser - än dit prosa når.

Under utbildningen har fokus varit på själva processen på väg till ett resultat, med resultat menar jag det man skapar. Processen har varit blottlagd och där har gruppen fungerat som verktyg för att snabba på, fokusera på vissa detaljer i sin process eller starta en kreativ process. Min uppfattning är att hela termin ett var att befinna sig i en konstnärlig process: att arbeta i process där resultatet eller en slutprodukt inte är i fokus utan det är processen i sig som är i fokus -detta gör någonting med processen i sig. Jag upplever att man får möjlighet att öppna upp många rum och starta upp flera spår samtidigt, att följa dem. Det innebär en öppenhet inför det som dyker upp, och det är viktigt att lita till sina impulser, sin intuition och man kommer som längst om man har tillit till ramverket, som är kursplanen: för vi är så vana vid att ett tydligt resultat ska vara målet. Här är fokus på en konstnärlig utveckling som inte alltid är mätbar. Det kräver en enorm tillit till varandra och en säker guidning av huvudläraren, och de övriga lärarna - vilket jag upplever att vi har fått.

Att konkretisera processen i form av ett publikmöte var ett viktigt delmoment; att skriva denna essä ett annat viktigt moment. Men där mycket av processen varit fruktbar, och det tydligt syns för mig vad som kan vara mig till nytta, känner jag att stora delar av processen under terminen är för oklar och alltför svårfångad för att jag ska kunna beskriva det på ett tydligt vis. Det har också med att göra att när jag arbetar med text så arbetar jag med poesi. Poesi närmar sig saker från ett annat håll än det vi oftast möter i en sådan här text. Detta

eftersom poesi enligt min uppfattning belyser företeelser med hjälp av metaforer och ett slags inzoomande av tillvaron, ofta i abstrakta skeenden och där språket får kränga. Det är för mig någonting som är lättare att skriva, men att lyfta händelser och skeenden och beskriva dem på ett konkret vis bjuder stort motstånd för mig.

Det finns ett motstånd hos mig att försöka beskriva i ord vad jag gör; eftersom jag känner så starkt att det syns i det som blir till: på scen, i min konst eller i poesin. Det är ju DÄR budskapet finns. Att förklara det känns för mig som använder språket på ett distanserade vis, lite långsökt och konstruerat.

Vad som väcker mitt intresse mer än att beskriva faktiska konkreta skeenden och innehåll (vilket jag ändå gjort för essäns skull) är att ställa frågan vad GÖR jag när jag gör konst - som ett slags "varför". Att gå bortom exakt vad det är jag gör, det vill säga, vilken genre, och tillvägagångssätt. Det är genast en lek med det abstrakta för mig, och där jag letar och finner bilder för vad det är jag gör. Ett tillvägagångssätt jag har när jag gör konst, som ofta är medskapande, och när jag skapat scenkonst är att ställa frågor, frågor som inte nöjer sig med de vanliga svaren.

Det jag försöker visa är att det finns discipliner som går att förfina, och finns sätt att beskriva det man gör som en rad "händelser" och tillvägagångssätt. Men så finns det också ett annat sätt att se på det man gör: att någonstans så började impulsen av att skapa, den hade sin upprinnelse i någon erfarenhet, eller en längtan - eller ett svar: att ihärdigt fortsätta fast någon sällan har bett en om det.

Det är svårt och ofta smärtsamt, men belönande när det fungerar. På kursen har jag fått undersöka olika drivkrafter och kommit fram till att det också finns olika lager i det jag ovan nämnde som "när det fungerar". Är det omvärldens bekräftelse och validering? Är det då man får sitt kvitto på att man lyckats? Är det framgången? Är det något annat? Det här var frågor som kom upp under kursen och som vi fick tillfälle att noggrant undersöka, utifrån var och ens egna individuella situation och utgångspunkt. Till exempel genom att beskriva och genomlysna något vi gjort konstnärligt som vi uppfattat som ett misslyckande. Vi ställde oss (lite förenklat) frågorna i förhållande till något vi skapat; vad som avgjorde vad som avgjorde upplevelsen av lyckat eller misslyckat: omvärldens reaktioner eller den egna, subjektiva upplevelsen av resultatet?

Jag tror att detta att omvandla en impuls till något skapat är en drivkraft man själv hittar, men som är lätt att tappa bort. Jag tror också i skapandet av konst att det ofta finns någonting “bortom” ett “innan” som är det viktigaste för en konstnär (oavsett genre). Även om hantverket och tillfredsställelsen i att få bekräftelse utifrån är väsentlig, så tror jag att om man ska orka fortsätta, måste det finnas en inneboende drivkraft för konstnären själv i processen - en kraft som är “oemotståndlig!”

Publikmötet som en del av utbildningen

När vi skulle presentera vårt publikmöte valde jag att arbeta på det vis jag beskrivit och som jag är bekant med, även om det var länge sedan. Jag bestämde mig för att också ha med min dotter i publikmötet/performance vilket lade till ytterligare en aspekt av autenticitet, och lade till möjligheter (att släppa in barnet i vad som skulle skildra relation barn-vuxen) men också svårigheter: kompromisser blev plötsligt oundvikliga. Glidningen mellan det personliga och resultatet (konsten) blev också en svårare balansgång än om jag avstått.

Vid tiden för vårt publikmöte insåg jag, av olika skäl, att jag kände mig skeptisk till att visa “work-in-progress” som samtidigt skulle hålla en viss nivå. Eftersom jag hade gjort verklighet av ha med min dotter i publikmötet, som jag inte visste huruvida hon skulle kunna vara närvarande, vara i samma “rum” som de andra i gruppen som skulle vara på scenen. Det vi arbetat med under kursen strävade ju inte efter ett resultat i första hand, vilket innebar att vi hade oerhört kort tid att göra något som var intressant nog att visa för en publik. När ett resultat nu skulle redovisas, upptäckte jag ett inre motstånd. Alltså hade jag tappat min tillit att signalen från mig skulle kunna gå fram och landa/uppfattas på det vis jag ville och önskade mig. Men vad var alternativet? Jo, att fortsätta sända utan en mottagare. Och i retrospektiv så blev det väldigt fint, det vill säga, motståndet stod i paritet med risken det innebar, och det blev ett resultat jag var mer än nöjd med. Jag tänker att tiden var inne för att mottagaren behövde vidgas från att vara de i gruppen till att vara en vidare krets - en publik. Någonting nytt sker i detta möte.kommunikation – man hänger inte med i den metaforen..

Summering

Jag kallade denna essä Sända och ta emot.

När jag pratar om att ta emot signaler, menar jag inte detta bokstavligt, utan som en metafor för en viss sorts kommunikation: att ta emot intryck, via världen och via konstupplevelser, och hur olika dessa kan landa olika hos olika personer. Jag misstänker har med perception att göra vilken fungerar på olika sätt hos oss som individer. En del bearbetar information och intryck via logik och intellekt medan andra processar intryck via intuition och känslor.

Vad jag gör som konstnär är något som går bortom genre, det är som att jag letar efter samma saker, oavsett disciplin, och jag vet vad det är först när jag ser det. Jag har fått se, via kursen, vilka mina strategier är för att få syn på det jag söker, vilka mina metoder är men också hur jag tenderar att betrakta mig själv relativt negativt när det kommer till all den erfarenhet jag har. På kursen fick jag förmågan att uppgradera min blick - mitt självförtroende, och jag insåg också att jag kan skapa min egen kontext: exempelvis förflytta min kontext - från teater till performance - till konst. Jag har fått möjligheten att litgrann ”starta om” mitt konstnärskap.

Kursen Svarta speglar gav mig möjlighet att formulera mig kring återkommande teman, kring hur jag ser på mig själv som konstnär och vad det är jag egentligen betraktar som kärnan i min praktik som konstnär.

Att försöka definiera vad jag gör är oftast att försöka fånga något som glider undan medan jag försöker – glider undan och suddas ut.

Ett korn här och där blir kvar: det jag ville säga.

Ett fragment av en slags sanning. Sanningen är alltid subjektiv ändå.

Men signalen är tydlig en stjärnklar natt.

Referenser:

Cafe Müller, dansföreställning skapad av Pina Bausch 1978 med Wuppertal Tanztheater, 1998 gästspelade föreställningen på Dansens hus i Stockholm

Berger, John (1972) *Ways of Seeing*, London: Penguin Books